

**Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 13 hallituksen esityksen
johdosta laeiksi talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain
muuttamisesta sekä tulo- ja varallisuusverolain 59 ja 163 §:n muut-
tamisesta**

Eduskunta on 7 päivänä huhtikuuta 1992 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele-
vasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen
esityksen n:o 29.

Valiokunta on pyytänyt asiasta perustuslaki-
valiokunnan lausunnon, joka on tämän mietin-
nön liitteenä.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa vero-
jaostossa, joka on valmistellut mietinnön valio-
kuntaa varten, ovat olleet kuultavina vanhempi
hallitussihteeri Marja-Liisa Lindström valtiova-
rainministeriöstä, ylitarkastaja Merja Hartikka-
Simula verohallituksesta, toimistopäällikkö
Vesa Vihriälä Suomen Pankista, pankkiylitar-
kastaja Raimo Husu pankkitarkastusvirastosta,
osastopäällikkö Erkki Kontkanen Suomen
Pankkiyhdistyksestä, osastopäällikkö Pekka
Heikkilä Säästöpankkiliitosta, toimitusjohtaja
Taisto Joensuu Osuuspankkien Keskusliitosta,
hallintojohtaja Jorma Heikkinen Suomen Va-
kuutusyhtiöiden Keskusliitosta sekä professori
Kari S. Tikka.

Hallituksen esitys

Talletusten ja obligaatioiden veronhuojennus-
laki on voimassa vuoden 1992 loppuun. Hallitus
ehdottaa, että voimassaoloaikaa jatkettaisiin
yhdellä vuodella. Pidennys ei kuitenkaan koskisi
obligaatiolainoja, koska hallituksen tarkoitukse-
na on, ettei enää myönnettäisi lupaa verovapai-
den lainojen liikkeeseenlaskuun.

Suomen Pankin peruskorkoa korotettiin vii-
me maaliskuun 18 päivänä yhdellä prosenttiyksik-
köllä tulevan toukokuun alusta lukien. Hallitus
ehdottaa verovapauden edellytyksiä muutetta-
vaksi siten, ettei edellä tarkoitettu peruskoron
korotus nosta verovapaiden tilien korkotasoa.
Samalla ehdotetaan, että käyttelytilien vero-
vapaa enimmäiskorko ilmaistaan suoraan laissa.
Muutoksia ehdotetaan sovellettavaksi niihin tal-
letuskorkoihin, jotka kertyvät lain voimaantulo-
päivältä ja sen jälkeiseltä ajalta.

Tulo- ja varallisuusverolaissa säädettyyn hen-
kivakuutusluoton verokohteluun ehdotetaan

tehtäväksi tekninen tarkennus. Tätä tarkennusta
sovellettaisiin kuluvalta vuodelta toimitettavasta
verotuksesta alkaen. Samalla henkivakuutusluo-
ton verokohtelua koskeva säännös ehdotetaan
säädettyväksi pysyväksi.

Valiokunnan kannanotot

Valiokunta toteaa, että hallituksen esitys liit-
tyy toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on tur-
vata Suomen pankkijärjestelmän toimivuus.
Pankkien kannattavuutta pyritään turvaamaan
myös säilyttämällä matalakorkoisten talletus-
tilien verovapaus.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan
tarkoituksena on, että käyttelytilien korot olisi-
vat verovapaita myös vuoden 1993 jälkeen. Hal-
litus ehdottaa, että tästä säädetäisiin myöhem-
min erikseen. Valiokunta katsoo, että ottaen
huomioon verotuksen ennakoitavuuden tärkeys
käyttelytilien verovapaus tulisi jo tässä vaiheessa
säättää pysyväksi, ja on tehnyt hallituksen esityk-
seen tätä tarkoittavat muutokset.

Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan
n:o 6, että hallituksen esitykseen sisältyvä toinen
lakiehdotus voidaan käsitellä valtiopäiväjärjes-
tyksen 66 §:ssä säädettyssä järjestyksessä. Valtio-
varainvaliokunta on muuttanut hallituksen esi-
tykseen sisältyviä lakiehdotuksia siten, että ns.
käyttelytilien verovapautta koskeva säännös siir-
retään veronhuojennuslaista tulo- ja varallisuus-
verolakiin ja samalla säännöksestä tehdään py-
syvä. Voimassa olevassa veronhuojennuslaissa
käyttelytilin verovapaus on sidottu Suomen
Pankin peruskorkoon. Valiokunnan ehdotta-
massa tulo- ja varallisuusverolain säännöksessä
verovapauden korkoraja on kiinteä ja vastaa
nykyistä tilannetta. Valtiovarainvaliokunta tote-
aa viitaten perustuslakivaliokunnan lausunnon
perusteluissa esitettyyn, että valiokunnan ehdot-
taman muutoksen jälkeen myös hallituksen esi-
tykseen sisältyvä 2. lakiehdotus olisi käsiteltävä
valtiopäiväjärjestyksen 68 §:ssä säädettyssä jär-
jestyksessä.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Laki

talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä heinäkuuta 1988 annetun talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain (726/88) 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti ja 6 §,

sellaisina kuin ne ovat 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1342/90), seuraavasti:

1 §

Luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän veronalaisena tulona ei pidetä vuosilta 1989—1993 toimitettavissa valtion- ja kunnallisverotuksissa korkoa talletuksesta, joka on tehty yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitetulle tilille kotimaiseen talletuspankkiin tai ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaan sivukonttoriin taikka vastaavalle tilille osuuskunnan säästökassaan. Koron verovapauden edellytyksenä on, että (*poist.*) talletus tehdään edellä

tarkoitettulle tilille 24 kuukaudeksi ja talletuksen vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä.

3 ja 6 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännökset

(Kuten hallituksen esityksessä)

2.

Laki

tulo- ja varallisuusverolain (*poist.*) muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1988 annetun tulo- ja varallisuusverolain (1240/88) 59 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on väliaikaisesti muutettuna 5 päivänä joulukuuta 1991 annetulla lailla (1394/91),

muutetaan 59 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa, 120 §:n 15 kohta, sellaisena kuin se on muutettuna 28 päivänä joulukuuta 1990 annetulla lailla (1343/90), sekä 163 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa, sekä

lisätään 77 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 28 päivänä joulukuuta 1990 annetulla lailla ja 30 päivänä joulukuuta 1991 annetulla lailla (1688/91), uusi 5 momentti, sekä 120 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 28 päivänä joulukuuta 1990 annetulla lailla ja 29 päivänä joulukuuta 1989 annetulla lailla (1335/89), uusi 16 kohta, seuraavasti:

59 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

77 §

Luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän veronalaisena tulona ei pidetä korkoa talle-

tuksesta, joka on tehty yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitetulle tilille kotimaiseen talletuspankkiin tai ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaan sivukonttoriin taikka vastaavalle tilille osuuskunnan säästökassaan, jos tilin vuotuisen korko on enintään 4,5 prosenttia. (Uusi)

120 §

Veronalaisia varoja eivät ole:

15) osuus Pohjoismaiden ympäristörahoitus-yhtiön varoihin;

16) edellä 77 §:n 5 momentissa tarkoitettu luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän tekemä talletus. (Uusi)

163 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännökset

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1992 toimitettavassa verotuksessa. Lain 77 §:ää sovelletaan lain voimaantulopäivältä ja sen jälkeiseltä ajalta kertyvään korkoon.

Helsingissä 22 päivänä huhtikuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Tenhiälä, varapuheenjohtaja Luttinen, jäsenet Heikkinen, Huuhtanen, Hämäläinen, Jokiniemi, Laak-

sonen, Lahti-Nuuttila, Louvo, Luukkainen, Malm, Sasi, Savolainen, Tiuri ja Vihriälä sekä varajäsenet Ala-Nissilä, Apukka, Backman, Enestam, Renko ja Savela.

Vastalause

Hallituksen esityksen perusteluissa olisi tullut selkeästi todeta, että esitys liittyy pankkien tukemiseksi tehtyyn toimenpidepakettiin. Valiokunnan mietinnössä tämä on todettu vain lyhyesti.

Pankkien tukipakettiin liittyneen peruskoron nostamisen seurauksena sekä peruskorkosidonnaiset talletus- että lainakorot olisivat nousseet yhdellä prosenttiyksiköllä. Pankkien kannattavuuden parantamiseksi verottomien ns. käyttötilien ja kahden vuoden määräaikaisten talletus-tilien lailla säädettyä korkoperustetta muutetaan kuitenkin siten, että niiden korko ei nouse lainkaan.

Korkotasoa nostavat kevyesti verotetut ja riskittömät korkeakorkoiset lähdeverolliset talletukset, eivät verovapaat talletukset.

Tehdyn toimenpiteen tarkoituksena on turvata pankeille erittäin edullista talletuskantaa verrattuna lähdeverollisiin tileihin. Mielestämme esitys voidaan hyväksyä vain tämä peruste sel-

keästi toteamalla. Tallettajan kannalta lähdeverollisista tileistä saa nykyisin kaikissa tapauksissa paremman tuoton. Pankeilta onkin edellytettävä, että ne kertovat tallettajille eri tilimuotojen todelliset edut, eivät vain verottomuusetua.

Valiokunta on muuttanut hallituksen esitystä säättämällä ns. käyttötilien verovapauden pysyväksi. Mielestämme asia olisi tullut ratkaista pääomaverotuksen kokonaisuudistuksen yhteydessä ja tässä vaiheessa pitäytyä hallituksen esittämässä määräaikaaisuudessa.

Pääomaverouudistuksessa eri säästämismuotoja tulee kohdella tasavertaisesti. Nykyisin pankkitalletukset ovat huomattavasti kevyemmin verotettuja kuin esim. henkivakuutusäästäminen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Helsingissä 22 päivänä huhtikuuta 1992

Matti Luttinen
Lea Savolainen

Tuulikki Hämäläinen

Pentti Lahti-Nuuttila
Asko Apukka

Jouni Backman
Timo Laaksonen

Hannele Luukkainen

EDUSKUNNAN
PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä
10 päivänä huhtikuuta 1992
Lausunto n:o 6

Valtiovarainvaliokunnalle

Valtiovarainvaliokunta on kirjeellään 8 päivästä huhtikuuta 1992 pyytänyt perustuslakivaliokunnan lausunnon hallituksen esityksestä n:o 29 laeiksi talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain muuttamisesta sekä tulo- ja varallisuusverolain 59 ja 163 §:n muuttamisesta.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina lainsäädäntöjohtaja Seppo Mäkelä valtiovarainministeriöstä, toimistopäällikkö Vesa Vihriälä Suomen Pankista, professori Edward Andersson, professori Mikael Hidén, professori Ilkka Saraviita ja professori Kari S. Tikka.

Käsiteltyään asian valtiosääntöoikeudelliselta kannalta perustuslakivaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain voimassaoloajan jatkamista yhdellä vuodella, vuoden 1993 loppuun. Verovapauden edellytyksiä muutettaisiin niin, ettei vastikään päätetty Suomen Pankin peruskoron korotus nosta verovapaiden tilien korkotasoa. Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi myös tekninen tarkennus tulo- ja varallisuusverolaissa säädettyyn henkivakuutustuoton verokohteluun.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty. Veronhuojennuslain muutoksia sovellettaisiin niihin talletuskorkoihin, jotka kertyvät lain voimaantulopäivältä ja sen jälkeiseltä ajalta. Tulo- ja varallisuusverolain muutoksia sovellettaisiin kuluvalta vuodelta toimitettavasta verotuksesta alkaen.

Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa todetaan veronhuojennuslain muutosten kaventavan

verovapauden alaa, vaikka verovapaiden tilien korkotaso pysyy käytännössä ennallaan. Siksi tämä lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa yhtä vuotta pidemmältä ajalta kannettavaa veroa koskevassa säätämisyjärjestyksessä. Tulo- ja varallisuusverolain muutosehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisesti, koska muutoksissa ei ole kysymys uudesta tai lisäystä verosta.

Valiokunnan kannanotot

Arvioitaessa talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslakiin ehdotettuja muutoksia lakiehdotuksen käsittelyjärjestykseen vaikuttavan valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n kannalta on muutoksia verrattava nykyisin voimassa olevan lain mukaisiin verovapauden edellytyksiin. Oikeudellisesti arvioiden lakiehdotus kaventaa näitä edellytyksiä, vaikkakin tosiasiallisesti verovapaiden korkojen taso säilyy nykyisellään. Verovelvollisten kannalta talletusten verotus kiristyy vuonna 1992 verrattuna siihen, millaiseksi verotus muodostuisi, jos lain nykyiset säännökset jäisivät voimaan. Lakiehdotus tarkoittaa näin ollen valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n 1 momentin mukaisen lisätyn veron säätämistä.

Tulo- ja varallisuusverolakiin ehdotetut muutokset merkitsevät lain 59 §:ään säädetyn väliaikaisen, pysyvään lakiin verrattuna veron kevenystä tarkoittavan säännöksen tekemistä pysyväksi ja lain 163 §:n muuttamista tavalla, joka niin ikään lieventää verotusta. Lakiehdotus on siksi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta esittää kunnioittavasti,

että hallituksen esitykseen sisältyvä ensimmäinen lakiehdotus on käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:ssä säädetyssä järjestyksessä ja

että hallituksen esitykseen sisältyvä toinen lakiehdotus voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Zyskowitz, jäsenet Kaarilahti, Kekkonen, Koskinen, Laine,

J. Leppänen, Nikula, Näsi, Vistbacka ja Väistö sekä varajäsenet von Bell ja Vuoristo.
